

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 22 lipca 2019 r.

Poz. 5345

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.456.2019 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 17 lipca 2019 r.

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 511)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr VII/57/19 Rady Powiatu w Rybniku z dnia 13 czerwca 2019 r. w sprawie zasad i trybu przyznawania „Nagrody specjalnej – vouchera na kurs prawa jazdy” w Zespole Szkół w Czerwionce Leszczynach” - w całości, jako sprzecznej z art. 90t ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 1457 ze zm.), dalej jako „ustawa”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 13 czerwca 2019 r. Rada Powiatu w Rybniku podjęła uchwałę Nr VII/57/19 w sprawie zasad i trybu przyznawania „Nagrody specjalnej – vouchera na kurs prawa jazdy” w Zespole Szkół w Czerwionce Leszczynach”. Załącznik nr 1 do uchwały stanowi Regulamin przyznawania „Nagrody specjalnej – vouchera na kurs prawa jazdy” dla uczniów Zespołu Szkół w Czerwionce Leszczynach wyróżniających się wysokimi wynikami w nauce, wysoką frekwencją, działalnością społeczną na rzecz szkoły lub środowiska lokalnego.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 17 czerwca 2019 r.

Podstawę prawną do stanowienia przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego przepisów prawa miejscowego regulujących stypendia dla uzdolnionych uczniów stanowi art. 90t ust. 4 w zw. z art. 90t ust. 1 ustawy.

Zgodnie z przepisem art. 90t ust. 1 ustawy, jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy: 1) wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży; 2) wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. W przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze (art. 90t ust. 4 ustawy).

W świetle przytoczonych wyżej przepisów ustawy podjęcie uchwały w sprawie przyznawania stypendiów (nagród) dla uczniów musi być zatem poprzedzone przyjęciem odpowiedniego programu. Dopiero w następstwie przyjęcia takiego programu, organ stanowiący powiatu w celu realizacji jego postanowień będzie uprawniony do określenia szczegółowych warunków, na jakich udzielana jest pomoc dzieciom i młodzieży, formy i zakres tej pomocy oraz tryb postępowania w tych sprawach. Podjęcie uchwały, o której mowa w art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty, bez wcześniejszego przyjęcia wspomnianego wyżej programu jest niedopuszczalne.

W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono, iż Rada Powiatu Rybnickiego nie przyjęła lokalnego programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ani programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży (pismo o znaku RO.4323.53.2019 z dnia 9 lipca 2019 r.). Brak poprzedzenia podjęcia przedmiotowej uchwały przyjęciem programu, o którym mowa w art. 90t ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy, stanowi istotne naruszenie prawa. Przesądza to o nieważności uchwały realizującej upoważnienie z art. 90t ust. 4 ustawy.

Wskazane wyżej stanowisko organu nadzoru jest spójne z orzecznictwem sądów administracyjnych. Zgodnie z uzasadnieniem wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 23 października 2012 r., sygn. akt II SA/Bd 895/12 (publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych) - *Istotne jest to, że uchwała Rady Miejskiej dotycząca zasady udzielania stypendium dla szczególnie uzdolnionych uczniów nie została poprzedzona ustanowieniem aktu określającego program wspierania edukacji. Wskazać należy bowiem, iż jedynie działając w oparciu o wspomniany program, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uprawniony jest do uchwalenia zasad i trybu przyznawania stypendiów, stanowiącej akt prawa miejscowego. W przepisie art. 90t. ust 4 omawianej ustawy, ustawodawca wskazał bowiem jednoznacznie, iż szczegółowe warunki udzielenia pomocy stypendialnej organ stanowiący określić może w przypadku przyjęcia programu, o którym mowa w ust. 1. Bez uprzedniego przyjęcia wspomnianego programu, organ nie jest zatem uprawniony do podjęcia uchwały w przedmiocie wskazanym w art. 90t ust. 4 ustawy (por. także wyrok WSA w Poznaniu z dnia 5 maja 2016 roku, sygn. akt IV SA/Po 207/16, wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 16 maja 2018r., sygn. akt: II SA/Rz 359/18).*

Należy również zauważyć, iż celem art. 90t ust. 1 ustawy jest stworzenie ustawowej podstawy prawnej uruchamiania, z własnej inicjatywy jednostek samorządu terytorialnego, programów pomocy materialnej dla uczniów. Pomoc tego rodzaju może mieć zarówno charakter socjalny, jak i motywacyjny. Socjalny charakter programu występuje w przypadku podjęcia programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zaś motywacyjny charakter programu w przypadku podjęcia przez radę programu mającego na celu wspieranie edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Niezależnie od tego czy jest to program socjalny czy też motywacyjny cel ten powinien być w sposób jednoznaczny określony w uchwale podjętej na podstawie art. 90t ust. 1 ustawy. Tymczasem, w niniejszej sprawie cel ten został określony w regulaminie przyjętym na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy (§ 2 ust. 1 załącznika nr 1 do uchwały). Ponadto ze wskazanej regulacji nie wynika wprost, jaki charakter będzie miała udzielana pomoc. Przechodząc do analizy treści załącznika do uchwały – Regulaminu (...) należy uznać, że zawiera on również inne nieprawidłowości.

Zdaniem organu nadzoru regulacja zawarta w § 3 ust. 4 lit. b załącznika nr 1 do uchwały wskazująca, iż w przypadku kandydatów z równorzędną średnią ocen o przyznaniu Nagrody decyduje ocena z zachowania jest niezgodna z prawem. Nie można bowiem uzależniać przyznania pomocy od oceny z zachowania. Jedynie kryteria związane z konkretnymi osiągnięciami ucznia i wyniki w nauce mogą stanowić podstawę przyznania pomocy. Rada nie może natomiast wprowadzać żadnych dodatkowych kryteriów m.in. związanych z oceną z zachowania. Zatem § 3 ust. 4 lit. b załącznika nr 1 do uchwały we fragmencie: *ocena z zachowania* narusza art. 90t ust. 4 ustawy.

W § 1 ust. 4 Regulaminu wskazano, iż „Dyrektor Szkoły powołuje Komisję, która wskazuje nagrodzonych uczniów”, w § 3 ust. 7 Regulaminu przyjęto, iż „w przypadku rezygnacji kandydata z przyznanej Nagrody, prawo jej otrzymania przechodzi na kandydatów rezerwowych wskazanych w protokole przez Komisję. W takim przypadku Dyrektor Szkoły decyduje o przyznaniu Nagrody”, w § 4 ust. 1 Regulaminu wskazano, że „Dyrektor Szkoły w terminie do 15 lipca danego roku powołuje Komisję, której zadaniem jest wskazanie nagrodzonych uczniów”, z kolei w § 5 ust. 1 i 4 Regulaminu określono zadania Komisji, natomiast w § 5 ust. 5 Regulaminu wskazano, iż „Decyzja Komisji jest ostateczna”. Tymczasem, nagroda, o której mowa w art. 90t ust. 4 ustawy przyznawana jest przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego. To do tego organu należy rozpatrzenie wniosku o przyznanie nagrody, jak i wydanie stosownego aktu w sprawie. Za niedopuszczalne zatem należy uznać przyznanie kompetencji do podejmowania rozstrzygnięcia Komisji.

Na marginesie należy zaznaczyć, iż w § 4 ust. 3 Regulaminu Rada Powiatu wskazała, iż wniosek o przyznanie nagrody stanowi załącznik nr 1 do Regulaminu. Tymczasem, w niniejszej uchwale takiego załącznika brak.

Ponadto w § 3 ust. 1 tiret 5 Regulaminu Rada Powiatu mowa jest o „przyznaniu stypendium”. Tymczasem, niniejszy regulamin stanowi podstawę do ubiegania się przez ucznia o „nagrodę”, a nie jak postanowiła to Rada Powiatu w tym przepisie - o stypendium.

Przepis art. 79 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym stanowi, iż uchwała organu powiatu sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jej doręczenia organowi nadzoru.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, iż uchwała Nr VII/57/19 Rady Powiatu w Rybniku z dnia 13 czerwca 2019 r., została podjęta z istotnym naruszeniem obowiązującego prawa, co czyni stwierdzenie jej nieważności w całości uzasadnionym i koniecznym.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w całości, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Krzysztof Nowak